

Fra: Liv Staupe <listaupe@online.no>

Sendt: 29.03.2021 08:25:30

Til: Ane Steingildra Alvestad <aal@karmoy.kommune.no>

Emne: Innspill, Kommunedelplan for kulturmiljø, Øya og Holmen i Åkrehamn

CAUTION: Denne eposten er fra en ekstern avsender. Ikke klikk på lenker eller åpne vedlegg hvis du er usikker på om eposten er ekte.

Hei, i forbindelse med Varsel om planarbeid og utbyggingsavtale 2041-5 i det gamle kulturmiljøet på Øya & Holmen i Åkrehamn, har vi sendt inn merknad.

Dere har i flere planer, senest i kommunedelplan for Åkrehamn, som fremhever dette som et sårbart område og som man i særlig grad bør prøve å bevare og verne om. Vi er opptatt av at utforming av veg/fortau/belysningsplan osv gjøres på en så nennsom måte som mulig, med materialbruk osv som innordner seg omgivelsene. Vi er også opptatt av at det som er igjen av grønne lunger/friområder blir bevart best mulig. Dere kjenner kanskje til lignende områder der man har fått dette til?

Sender deg merknaden (der jeg har brukt noe fra forslaget til lommunedelplan for kulturmiljø dere har ute til høring:) så håper jeg du kan trekke ut noe i det videre arbeidet med planen. Det er viktig at man ikke bare skal ta **hensyn** til kulturminner/miljø i byggesaker i kulturmiljøet vårt her nede, men prioriteres.

Håper dette var forståelig, ta gjerne kontakt!

Beste hilsen Liv Staupe, Holmavegen 12 & 10
tel 90 21 54 21

Meknad til : Varsel om planarbeid–Forslag til løsning for Øyavegen – plan 2041

DEL 1:

Kommunestyret viser til at det i 2019 er vedtatt ny kommunedelplan for Åkrehamn, og ber rådmannen: *“Ta en fornyet gjennomgang av Plan 2041, med tanke på en nærmere koordinering mellom målsettingene i Plan 2041 og den nylig vedtatte kommunedelplanen for Åkrehamn, herunder nærmere vurdering av utforming av fortau, gateplan m.m. Herunder forutsettes at en ser nærmere på hvilke utbedringer som er strengt nødvendige for å tilfredsstille reguleringsplanen, samt vurdere alternativer til opphøyde fortau med f.eks nedfresing av stein med annen farge enn omgivelsene eller lignende.”*

Iflg vedtaket skal altså Rådmannen gjennomgå Plan 2041 og Kommunedelplan for Åkrehamn for **“...en nærmere koordinering mellom målsettingene i disse to planene, herunder/eller sagt på en annen måte: som en del av det hele som skal vurderes er utforming av fortau, gateplan m.m.**

Det første punktet fra kommunestyrevedtaket: **“en nærmere koordinering mellom målsettingene i disse to planene”** ser ikke ut til bli nærmere berørt i “Notat: Forslag til løsning for Øyavegen – plan 2041”.

Derfor ønsker vi å utdype viktigheten av hovedpunktet i kommunestyrevedtaket: **“en nærmere koordinering mellom målsettingene i disse to planene”** i det videre planarbeidet til administrasjonen.

Utgangspunkt/formål med Plan 2041 – Bevaring av havneområdet i Åkrehamn:

I hovedutvalg teknisk 28.01.10, sak 20/10 ble det fremmet en sak der teknisk sjef anbefalte at administrasjonen fremmet et forslag til områderegulering for deler av Øynå og Holmen i Åkrehamn.

“Hovedformål skal være bevaring av det typiske byggemiljøet”. Formålet med Plan 2041, slik den ble vedtatt i 2015 etter ett års arbeid med den “er å tilrettelegge for en helhetlig utvikling av området, forbedre trafikksituasjonen og å sikre at kulturhistoriske verdier blir kartlagt og tatt hensyn til i fremtiden.”

Plan 2041 sier også følgende under: “Kulturhistorisk bygningsmiljø

... Det bør satses på å ivareta disse bygningsmiljøer og arkitektoniske særtrekk eller den bygningskultur, som har gitt Åkrehamn sitt særpreg, med sterke tradisjoner innen fiskeri, fiskeindustri og kystkultur, og som også vil kunne være bærer av disse meget verdifulle tradisjoner for fremtiden.”

Formål med kommunedelplan for Åkrehamn:

“Kommunedelplanen skal skape langsiktige rammer og retning for by - og tettstedsutviklingen i Åkrehamnsområdet herunder å sikre kulturhistoriske verdier. Dokumentet skal fungere som et politisk og administrativt styringsverktøy for utviklingen av Vest-Karmøys største befolknings senter.

I Åkrehamn er det ett kulturmiljø i havneområdet og ellers finnes det enkeltstående bygg spredt rundt i bebyggelsen. Den gjenværende bygningsarven er en del av byens særpreg og identitetsfølelse. I den videre utviklingen av Åkrehamn er det viktig at det tas hensyn til de kulturverdiene som byen enda har.

Åkraøyna og Sveinsholmen

Den eldste, sammenhengende bebyggelsen i Åkrehamn finner en på Åkraøyna og Sveinsholmen . Dette er det viktigste kulturmiljøet i Åkrehamn. Bygningene stammer fra perioden 1800 til og med det tidlige 1900- tallet. I 2015 ble det vedtatt reguleringsplan for Åkraøyna og Sveinsholmen. Igjennom reguleringsplanen omfattes dette kulturmiljøet av en hensynsone for bevaring - kulturmiljø.

Utfordringer: Bevare de deler av Åkrehamn som enda har sammen hengende historiske bymiljøer. **Bevare enkeltbygg og gateløp med kulturhistorisk og arkitektonisk verdi.”**

Forslag til planprogram Kommunedelplan for kulturmiljø 2022-2026:

Kommunal planstrategi for Karmøy kommune 2020-2023 ble vedtatt 02.06.20. Revidering av kommunedelplan for kulturminner er en prioritert planoppgave i den kommende perioden.

“Kulturminner er ikke-fornybare ressurser; dersom de blir ødelagt kan de ikke erstattes. Planen skal synliggjøre at bevaring av kulturminner også spiller en rolle i klimainnsatsen. Miljøpåvirkningen fra eksisterende bygninger er kun rundt halvparten av den fra nybygg.

Kulturminner spiller også en viktig rolle som ressurs i utviklingen av byene våre. Kulturopplevelser og historiske attraksjoner vektlegges i både tilbud og markedsføring av reisemålet Karmøy. Kommunedelplan for kulturmiljø skal inneholde en oversikt og en prioritering over våre viktigste kulturmiljøer. Planen skal også synliggjøre hvilke kulturminner vi anser å være «utrydningstruet» i Karmøy.

Stortingsmeldingen «Nye mål i kulturmiljøpolitikken» legger vekt på engasjement, bærekraft og mangfold. De nye nasjonale målene i kulturmiljøpolitikken:

- Alle skal ha mogleighet til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljø.
- Kulturmiljø skal bidra til berekraftig utvikling gjennom heilskapleg samfunnsplanlegging.
- Eit mangfald av kulturmiljø skal bli tatt vare på som grunnlag for kunnskap, oppleving og bruk.

Kommuneplan 2014- 2023, gjelder foran både Plan 2041 og Kommunedelplan Åkrehamn

Kommuneplanen for Karmøy ble revidert i kommunestyreperioden 2011- 2015 og vedtatt i kommunestyret 16.06.2015. Byutvikling inngikk som et tema i samfunnsdelen, og her la en til grunn følgende overordnede mål: **«Karmøys byer skal utvikles til attraktive og multifunksjonelle sentra, der byenes potensialer blir videreutviklet med vektlegging av deres historiske og kulturelle identiteter».**

Vår oppsummering:

I varslet oppstart av kommunalt detaljreguleringsarbeid skriver administrasjonen:

“Bakgrunn for planarbeidet er vedtak fra Karmøy kommunestyre om ikke å ekspropriere nødvendig areal til veg og fortau fra grunneiere innenfor plan 2041. I samme vedtak ble administrasjonen bedt om å ta en fornyet gjennomgang av plan 2041, med tanke på krav til og utforming av veg og fortau.”

Detaljregulering (§ 12) *“Formål og virkemidler er i det vesentlige like for detaljregulering og områderegulering. Detaljregulering er en plan for bruk og vern av mindre områder, og for utforming, bruk og vern av bygninger, uterom og anlegg. Detaljregulering er planformen for gjennomføring av utbyggingsprosjekter og tiltak, vernetiltak og sikring av ulike typer verdier.”*

Underveis har Utgangspunktet/formålet for Plan 2041: **Hovedformål skal være bevaring av det typiske byggemiljøet** blitt forhandla bort i utbyggernes iver i prosessen. Utbygging har skjedd underveis og ikke hht planen: “en helhetlig utvikling av området”. Det vi ser nå er det stikk motsatte, det er anlagt kai/parkering og andre tiltak i Hensynssoner, sprengt og fylt ut i LNF-område, det er gitt dispensasjoner og bebyggelse har fått tillatelse til bruk før Rekkefølgekrav er oppfylt.

Vi forventer at man i denne detaljreguleringen finner løsninger som sikrer verdiene i dette historisk viktige området. Beskrivelsen og kartmateriellet i “Notat” gjør det vanskelig å lese ut hvilke konsekvenser dette forslaget har på kulturmiljøet. Savner bedre detaljering i notatet, vanskelig å lese ut endringene. Regner med eksisterende plankart oppdateres med alle endringene (2041-1,2,3 og 4) og dispensasjonene som er gitt i planområdet. Det bør også lages illustrasjoner/3D-modellering av hvordan veg og fortau vil se ut i dette historisk sårbare området. Det vil gi både innbyggere og politiske myndigheter et bedre beslutningsgrunnlag, og man vil enkelt kunne justere/lage alternative løsninger basert på innspill som kommer i planprosessen.

Plan bør inneholde bedre detaljbeskrivelse av materialbruk som storgatestein som på kaien, evt gatebelysning, natursteinsmurer der man evt river eksisterende murer osv, slik det ble beskrevet av utbyggere i forrige runde. På kaien, slik den framstår i dag, er overganger mellom fortau/parkering/veg osv rotete forvirrende og trafikkfarlig. Har man tenkt å rydde opp i dette og skape en myk overgang mellom kai og planområdet? Materialbruken fungerer bra: granitt storgatestein skiller mellom fortau og parkering og fortau og veg.

Regner med at man også regulerer inn flere fartsdumper identisk den som er plassert helt i starten på Øyavegen både i Øyavegen og Holmavegen, altså med storgatestein som avgrensning. Dette vil ikke virke ødeleggende og forstyrrende i det historiske gatemiljøet.

Helhetlig tankegang:

Vi vet at planene vi viser til her har ulik "rang", men her må man rett og slett bruke sunn fornuft, se planene i dette kulturhistorisk viktige området i sammenheng og igjen se på hovedårsaken til oppstarten av reguleringsplanen "2041-Bevaring av Havneområdet i Åkrehamn". Man vurderte **da** og enda mer nå i en rekke planer området som et "utrydningstrua og ikke-fornybart" kulturmiljø. Her er det snakk om et område som har vært og er under sterkt press, men det er ikke for sent å redde vårt "utrydningstrua og ikke-fornybart" kulturmiljø og leve opp til både utgangspunktet for Plan 2041 **og** dagens lokale og nasjonale krav og mål i tillegg til FNs Klimamål.

Kommunen er opptatt av verdiskaping og at turister som besøker Åkrehamns strender skal oppholde seg over tid og legge gjen penger. Kulturopplevelser og historiske attraksjoner vektlegges i både tilbud og markedsføring av reisemålet Karmøy. Gamle Åkrehamn, inkludert Mortholmen, er et sted mange turister besøker. Om en i Øyavegen legger opp til et to meter bredt opphøya fortau avbrutt av utkjørsler, med mange innsnevringar av både av veg og fortau, i kommunal standard(betongstøpt kant) tillegg til rasering av historisk miljø med historisk hage og gamle trær...blir attraksjonen/severdigheten: Et eksempel på historieløs forvaltning av vår felles kulturarv, og hvordan man absolutt ikke bør regulere i historisk viktig kulturmiljø. I tillegg kan de stadige endringene i bredde på veg og fortau tvinge myke trafikanter ut i vegbanen, følelse av falsk trafiksikkerhet.

Kommunen skal sørge for en helhetstankegang og det må i det videre arbeidet samarbeide tett med antikvariske myndigheter både fra Fylket, kommunen, innbyggerne og utbyggerne i planendringen/detaljreguleringen - Plan 2041-5. Lokalkunnskap må inn i planprosessen, innbyggerne kjenner områdets kvaliteter og utfordringer best. Administrasjonen må i den videre planprosessen ta utgangspunkt i stedets særpreg, kulturhistoriske elementer, viktige landskapstrekk og grønnsstrukturer. Dette samsvarer med formålene i alle de aktuelle kommunale planene vi nevner her.

I en eventuell utbyggingsavtale bør kommunen, slik vi ser det, stille krav til utbyggere mht bygningenes tilpasning til omgivelsene, både naturen og eksisterende bygninger i kulturmiljø. Dette gjelder både form, volum, material-og fargebruk, utomhusplan, overgang til omgivelsene og LNF-område, jfr. planbestemmelser §12. Helhetlig utvikling som det legges opp til, betyr slik vi ser det, en bærekraftig utvikling der det som bygges både av vei, fortau, bygninger og utomhus tiltak tilpasses det historisk viktige miljøet. Her bør det stilles krav til at utbyggere benytter profesjonelle arkitektfirma og at både kommunearkitekt og vernemyndigheter skal ha avgjørende innflytelse. Slik unngår vi bebyggelse som følger dagens hyppig skiftende stilforvirrede trender, men får bebyggelse som står seg over tid. Man bør stimulere til en langsiktig, helhetlig plan for området i tråd med de aktuelle planene vi har nevnt. Kommunen, utbyggere og innbyggere bør tar del i denne planprosessen og følge kravene/mulighetene planen gir. Det vil også gjøre området mer attraktivt for kjøpere av utbygges boliger. Dersom vi greier dette kan vi sette området og Karmøy på kartet pga de gode løsningene mellom gammel og ny bebyggelse og stedstilpassa trafiksikringstiltak.

Venn

Fra: Haugalandet lokallag <haugalandet@fortidsminneforeningen.no>

Sendt: 29.03.2021 08:54:47

Til: Sentralarkivet <postmottak@karmoy.kommune.no>

Emne: Høyring av planprogram - kommunedelplan for kulturmiljø

CAUTION: Denne eposten er fra en ekstern avsender. Ikke klikk på lenker eller åpne vedlegg hvis du er usikker på om eposten er ekte.

Me viser til varsel om oppstart av arbeid med kommunedelplan for kulturmiljø og høyring av planprogram.

Styret i Fortidsminneforeningen vil gje honnør til Karmøy kommune for å prioritera dette viktige arbeidet høgt. Utkastet til planprogram syner at kommunen har eit aktivt tilhøve til eige planverk og sikrar jamnleg oppdatering.

Fortidsminneforeningen avd. Haugalandet vil vil gjerne bidra i det vidare planarbeidet.

Beste helsing

Olav Ø. Olsen

Nestleiar, Haugalandet lokallag av Fortidsminneforeningen

Innspill til Kommunedelplan for kulturmiljø – høring planprogram og oppstart av plan

Jeg, Hilde Marie Bergfjord, ønsker å komme med innspill angående kulturminner på Åkraøynå og Holmane som blir beskrevet i Reguleringsplan 2041 og i kommunedelplanen for Åkrehamn. Min merknad gjelder hovedsakelig første del av Øyavegen som kan bli omfattet av en mulig ekspropriasjon i nær fremtid.

I begynnelsen av Øyavegen ligger det en eiendom som fremstår som et vakkert kulturminne. Denne eiendommen har gardsnummer 15 og bruksnummer 2090. I den mulige ekspropriasjonssaken slik den foreligger i forslaget til planendring 2041-5 vil denne kulturhistoriske eiendommen bli særlig berørt slik jeg forstår det.

Denne eiendommen er en av de eiendommene som er med på å danne det unike kulturmiljøet som Åkraøynå og Holmen inneholder. Eiendommen har en tørrmur som dannet grunnmuren på en løe som har historisk betydning for Åkrehamn. Hovedhuset er fra 1860 og har et flott og historisk tilliggende hageanlegg. Samlet synes jeg at eiendommen fremstår som uendret siden hovedhuset, løen og hageanlegget ble opparbeidet ut ifra det jeg har sett på eldre bilder. I hageanlegget finner man også eldre vegetasjon og planter som beskriver hvordan hagekulturen var i Åkrehamn i eldre tid.

Dersom det er slik at eiendommen er en av de sju eiendommene som det skal eksproprieres fra, finner jeg det merkverdig at dette anlegget er foreslått til ekspropriering. I «Planbeskrivelse, 2041 områderegulering for Åkraøynå og Holmane – 15/460 m/fl. Akrivsak: 09/3060, Arkivkode: Plannr. 2041 Sakstittel: Plan 2041 Områderegulering for Åkraøynå og Holmane 15/460 m/fl.» står det: «Bakgrunn for planarbeidet er vedtak gjort i hovedutvalg teknisk den 28.01.10, sak 20/10: Hovedutvalg for tekniske saker viser til saksutredningen og ber teknisk sjef om å fremme et forslag til områderegulering for deler av Øynå og Holmen i Åkrehamn. **Hovedformål skal være bevaring av det typiske byggemiljøet.** (egen utheving)» Dersom Karmøy kommune virkelig hadde «Bevering av det typiske byggemiljøet» til hovedformål for plan 2041 forstår jeg ikke hvorfor man nå mener at en ekspropriasjon kan foretas.

I Karmøy kommunes «Kommuneplanens arealdel, Bestemmelser og retningslinjer, 16.06.15, Korrigert 19.02.19» står det også under punkt 6.5: «Kulturminner og kulturmiljøer skal tas vare på i utviklingen av kommunen. Målet for vern er å bevare kulturminner og **kulturmiljøer mest mulig autentisk, som kilde til kunnskap, opplevelse og verdiskapning. Kulturminnene må ses i sammenheng med sine omgivelser.**» (egen utheving)

Dersom Karmøy kommune nå vedtar ekspropriasjon av deler av hageanlegget på den omtalte eiendommen vil det virke som om Karmøy kommune samtidig tillater en rasering av en viktig kulturhistorisk eiendom som fremstår som tilnærmet uendret siden hovedhuset og hageanlegget ble anlagt for ca. 161 år siden.

I Karmøy kommunes kommunedelplan for Åkrehamn, Planbeskrivelse står det: «Den eldste, sammenhengende bebyggelsen i Åkrehamn finner en på Åkraøyna og Sveinsholmen. **Det er det viktigste kulturmiljøet i Åkrehamn** (egen utheving). Bygningene stammer fra perioden 1800 til og med tidlige 1900-tallet. I 2015 ble det vedtatt reguleringsplan for Åkraøyna og Sveinsholmen. Igjennom reguleringsplanen omfattes dette kulturmiljøet av en hensynsone for bevaring-kulturmiljø.» I en korrespondanse jeg har hatt med Areal- og byggesakssjef i Karmøy kommune skriver han at: «Regulert veg med fortau ligger ikke innenfor dette området som ligger under nevnte hensynsone.» Betyr dette at Karmøy kommune her skiller mellom det som er i hensynsonen og det som er regulert til fortau og veg og ikke ser på kulturmiljøet samlet i denne saken? I Kulturminneloven paragraf 2 defineres kulturmiljøer som: «Med kulturmiljøer menes områder hvor kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng.»

Videre vil jeg i denne merknaden påpeke at dersom Karmøy kommune nå går videre med ekspropriasjonssaken må kommunen også tenke over om dette vil føre til at hele eiendommen vil fremstå som mindre intakt og original slik den har gjort det frem til nå. Den kulturhistoriske verdien på eiendommen vil etter mitt syn svekkes gjennom slike tiltak. Dermed mener jeg at man kan stille spørsmål med om man gjennom en ekspropriasjon tilfredsstiller det hovedformålet som Plan 2041 la til grunn for den kommunale saksbehandlingen og kommunedelplanen for Åkrehamns bestemmelser.

Jeg mener også at det gagnar samfunnet, Karmøy kommunes og Åkrehamns befolkning at dette unike og kulturhistorisk viktige hageanlegget fremstår like originalt i fremtiden. Det jeg imidlertid ikke kan se at gagnar samfunnet, Karmøy kommune og Åkrehamns befolkning i fremtiden er raseringen av et unikt og kulturhistorisk miljø til fordel for en utbygging av Åkraøynå og Holmen for å tilfredsstille private utbyggerinteresser.

Kopervik 28.03.2021

Mvh.

Hilde Marie Bergfjord

Fra: Ann Helen Hystad <ann.helen@kamos.no>
Sendt: 18.02.2021 09:37:37
Til: Ane Steingilda Alvestad <aal@karmoy.kommune.no>
Kopi: Morgan Haringstad <morgan@kamos.no>
Emne: 68/24- innspill- Kulturvern - Karmøy kommune

Hei,
68/24 står på kulturminneliste kategori B
Dette må da være feil.
Er gamle skur som ble oppført etter krigen på 50 tallet da gamle brakker etter tyskerne ble revert ved eide skole.
Har ikke har vært i drift på maaaange år.
Overtok bygningene for 3-4 år siden og planlegger riving på sikt.

Må be de fjernes fra lista.

<https://www.karmoy.kommune.no/kultur-idrett-fritid/kulturvern-og-muesum/kulturvern/>

Save Time & Money by using KaMOS® - the Leakage Seal Specialist

NEW KaMOS® online catalogue <http://issuu.com/karmsund/docs/kamos>

Yours sincerely
ANN HELEN HYSTAD
Managing Director
KARMSUND MARITIME
OFFSHORE SUPPLY AS
P.O. Box 484, [Austre Karmøyveg 76](#)
[4291 Kopervik](#)
[Norway](#)

T: [+47 52 84 43 40](tel:+4752844340)
F: [+47 52 84 43 41](tel:+4752844341)
E: offshore@kamos.no
kamos.no

"Go green, keep it on the screen"

CONFIDENTIALITY: This e-mail and any attachments are confidential and may be privileged. If you are not a named recipient, please notify the sender immediately and do not disclose the contents to another person use it for any purpose or store or copy the information in any medium.

Merknader til kommunedelplan for kulturmiljø

I gjeldene kommunedelplan for kulturminner, omtales Åkrehamn i et kort avsnitt på 21 linjer, men hvor man i det minste fører i pennen den gode bevaringstanken og hensynet til kulturverdiene. Sitat:

«Dersom Åkrehamn skal beholde sin historie, identitet og egenart i framtiden, er det viktig at den videre utviklingen skjer i samsvar med og i respekt for de kulturverdiene som ennå finnes.»

Så vakkert satt på papiret, men Karmøy kommune har flere papirer, hvor man dessverre har tenkt seg det annerledes: På kartet, som illustrerer avsnittet om Åkrehamn, er det i kommunedelplanen ikke inntegnet særlig mye bevaring av Åkraøynå og Holmane. Den eldste delen av området, og som nå står i fare for ødeleggende inngrep, er skravert som «OBS-område», som i realiteten bare betyr et slags fleksibelt vern i teorien. Dette gjelder Øyavegen, hvor den eldste bebyggelsen er fra 1860 og hvor Øyavegen 35 omkranses av en parklignende hage med gamle, ruvende trær. Det er bl a også her at administrasjonen ønsker å utvide veien med fortau, som vil resultere i en uopprettelig skade på det historiske. Men selve kjørebanelen vil fortsatt ikke bli bredere enn nå, og det man heller ikke har forstått, er at fortau vil eliminere dagens mange møteplasser og gjøre trafikkavviklingen vanskeligere. Forøvrig er Øyavegen, slik gaten ligger, en uløselig del av kulturvernet. Det forstod man i hvertfall da man arbeidet med en reguleringsplan for 28 år siden. Sitat:

«Bevaringshensyn for deler av bebyggelsen forøvrig, tilsier også at vegnettet beholdes, for å opprettholde det totale miljø mest mulig uberørt».

Husene langs Øyavegen utgjør den eldste bymessige bebyggelsen i Åkrehamn, arkitektonisk i familie med Gamle Skudeneshavn. Men her har kommunal myndighet sovet ganske dypt i timen når man har tillatt byggingen av to garasjer tett mot gaten. De firkantede klossene står i skrikende kontrast til det historiske gatebildet. Kommuneantikvarens oppgave måtte vel være å passe på at det bevaringsverdige ikke forringes bit for bit. Forsømmer man seg her, blir det resterende satt under enda større press, og til slutt er det ikke stort igjen å bevare.

I tilknytning til Øyavegen 35 ligger en over 200 år gammel tørrmur, en av tuftene etter legendariske Andreas Hansen, som i sin tid ville kjøpe Utsira...

Hansen eide det store handelshuset ute på Holmen, hvor man bare kom til og fra i båt. Og når Hansen skulle i forretninger, ble han rodd inn til indre havn, hvor det i Øyavegen 35 ventet hest og vogn i løa hvorav grunnmuren er bevart. Dette representerer noe av den eldste og mest interessante delen av Åkras historie. Eierne har forøvrig vært i kontakt med fylkesantikvaren om gjenreising av løa. Påtvinger man Øyavegen et fortau her, blir den 200 år gamle grunnmuren det første som ryker.

Bevaring av Åkraøynå og Holmane var som nevnt viktig kulturpolitikk allerede på 1990-tallet og all bevaringstanke og praksis tilsier at områdets historiske verdi etter den tid bare har økt. I dag er Øynå og Holmen et svært populært turområde. De besøkende berømmer strøkets sjarm og rolige atmosfære og at fortiden fremstår så godt ivaretatt i et helhetlig miljø.

Det som fremfor alt truer området nå, er planmyndighetenes forestilling om at Åkraøynå og Holmen skal bli en fortettet bydel, hvor hver ledig kvadratmeter kan påbygges og utnyttes maksimalt med leilighetsbygg. Med en slik «utvikling» vil Øynå og Holmen slik vi kjenner det, gå tapt, og det må være kommuneantikvarens oppgave å se til at så ikke skjer.

Åkrehamn den 22.03.2021

Jostein Mosnes-Holmen
Anne Marit Mannes
Kåre Mannes
John Kenneth Mannes